

สรุปการเยือน
สาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์ เลสเต
โดย พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ในฐานะประธานสภารัฐมนตรีศึกษา
แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สภาซีเมค)
ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๙
ณ กรุงดิลี
สาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์ เลสเต

๑. การหารือข้อราชการกับ H.E. Mr. Antonio Da Conceição (นาย อันโตนิโอ ดา คอนไซเซอา) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของติมอร์ เลสเต ในวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๙

พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไทยและประธานสภาซีเมค พร้อมด้วยคณะผู้บริหารระดับสูง ได้เข้าเยี่ยมคารวะนายอันโตนิโอ ดา คอนไซเซอา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของติมอร์ เลสเต ที่กระทรวงศึกษาธิการ กรุงดิลี โดยรัฐมนตรีฯ ไทยได้กล่าว

ขอบคุณรัฐมนตรีฯ ติมอร์ฯ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น ซึ่งเป็นการมาเยือนประเทศครั้งแรกของคณะไทย และจากที่ได้ไปเยี่ยมชมหอจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์การต่อต้านของชาวติมอร์ฯ ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของประเทศ และขอชื่นชมความอดทนและการช่วยเหลือของประชาชนในติมอร์ฯ ทั้งนี้ ยังกล่าวถึงนายกรัฐมนตรีไทยที่เน้นย้ำถึงความเท่าเทียมกันของทุกประเทศในโลก ซึ่งหากมีความร่วมมือที่ดีระหว่างกัน โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคจะทำให้สามารถพัฒนาและก้าวต่อไปพร้อมกันได้ รวมทั้งได้กล่าวแสดงความยินดีกับประเทศติมอร์ฯ ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งมีความสนพระทัยในเรื่องของเด็กด้อยโอกาสและเด็กชายขอบ ทรงให้ความอุปถัมภ์โรงเรียนของติมอร์ฯ

ในการนี้ รัฐมนตรีฯ ติมอร์ฯ ได้กล่าวว่านายกรัฐมนตรีติมอร์ฯ ตัดภารกิจในต่างประเทศและได้มอบหมายให้เป็นผู้แทนรัฐบาลในการต้อนรับคณะไทยในครั้งนี้ ติมอร์ฯ มีความตระหนักถึงมิตรภาพและความสัมพันธ์ที่ดีกับไทย ในมิติของการศึกษานั้น ภายหลังจากได้รับการประกาศอิสรภาพแล้ว ก็ได้มีการปฏิรูปการศึกษา อย่างไรก็ตาม ติมอร์ฯ ยังคงเผชิญกับสิ่งท้าทายหลายประการ ดังนั้น การศึกษาถือเป็นวาระแห่งชาติของประเทศซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนา ปัจจุบันมีนักเรียนนักศึกษาของประเทศได้ศึกษาต่อในไทย ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ทั้งนี้ จึงได้ขอรับการสนับสนุนจากประเทศไทยในเรื่องของการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนนักศึกษาติมอร์ฯ ในจำนวนที่เพิ่มขึ้น พร้อมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ติมอร์ฯ ในด้านการพัฒนาครู

อนึ่ง รัฐมนตรีฯ ไทย ได้กล่าวให้การสนับสนุนแก่ติมอร์ฯ ในประเด็นสำคัญ ดังนี้

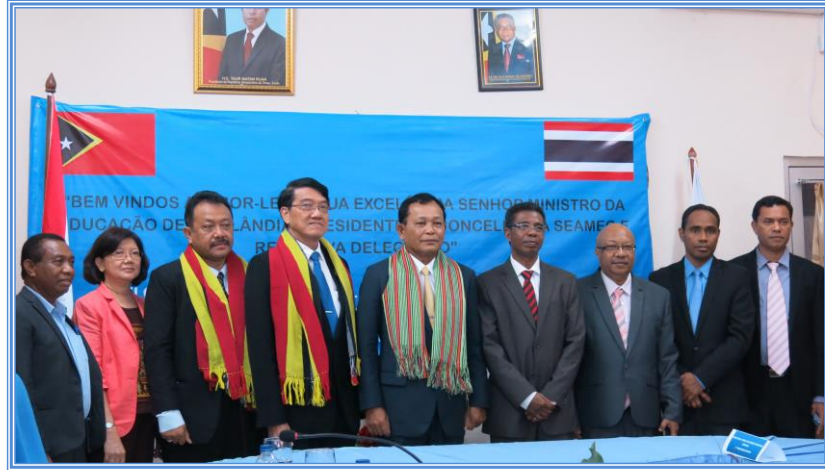
๑. การสนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาของติมอร์ฯ ให้เข้ามาศึกษาต่อในไทย เพิ่มมากขึ้น โดยจะได้มีการหารือในรายละเอียดต่อไป

๒. การพัฒนาและฝึกอบรมครู โดยในส่วนของครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ซึ่งติมอร์ฯ มีความสนใจที่จะพัฒนานั้น สามารถดำเนินการร่วมมือได้ ๒ แนวทาง ได้แก่ ในกรอบซีมีโอโดยใช้ประโยชน์จากศักยภาพของศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และในระดับของรัฐบาล โดยกระทรวงศึกษาธิการของไทยยินดีที่จะรับครูในสาขาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของติมอร์ฯ มาฝึกอบรมในไทยซึ่งจะมีโอกาสได้เห็นตัวอย่างในโรงเรียนที่หลากหลาย

๓. การผลักดันศูนย์ซีมีโอในประเทศสมาชิกให้เข้ามามีส่วนสนับสนุนประเทศต่าง ๆ ให้มากที่สุด ซึ่งรวมถึงติมอร์ ฯ ด้วย ทั้งนี้ จากการเยือนประเทศสมาชิกซีมีโอที่ผ่านมาในฐานะประธานสภาซีเมค เห็นได้ว่าทุกประเทศยินดีให้ความร่วมมือในเรื่องดังกล่าว โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการซีมีโอร่วมดำเนินการความร่วมมือเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๔. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับติมอร์ ฯ ทั้งของรัฐบาลและเอกชน โดยจะพิจารณามหาวิทยาลัยเอกชนของไทยที่อยู่ใน ๑๐ อันดับแรก เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาการอุดมศึกษาระหว่างกัน

นอกจากนี้ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการไทย ยังกล่าวเพิ่มเติมถึงการผลักดันให้เกิดการจัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษา (MOU) ระหว่างไทยกับติมอร์ เลสเต เพื่อจะได้มีการดำเนินการความร่วมมือให้ครอบคลุมการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา และการศึกษาระดับอุดมศึกษา

๒. การเยี่ยมชมโรงเรียนของติมอร์ ฯ ในโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ณ เมืองเฮรา ในเช้าวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๙

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไทยและประธานสภาซีเมค พร้อมด้วยคณะผู้บริหารระดับสูง เยี่ยมชมโรงเรียนมัธยมศึกษา Ensino Basico Hera School (High School Level) ซึ่งมีครูจำนวน ๒๐ คน และนักเรียน ๕๒๘ คน พร้อมทั้งรับฟังการบรรยายความเป็นมาและการดำเนินงานของสถานศึกษาในภาพรวม รวมถึงการดำเนินโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี คือ โครงการปลูกผักสวนครัวเพื่ออาหารกลางวันเด็กนักเรียน หรือโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ทั้งนี้ คณะผู้แทนของติมอร์ ฯ ได้มีโอกาสเดินทางไปศึกษาดูงานโครงการสวนพระองค์ที่ประเทศไทยเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงดิลี ในการดำเนินโครงการของโรงเรียนดังกล่าวด้วย

รัฐมนตรีฯ กล่าวยินดีกับโรงเรียนฯ ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้ทรงพระราชทานความช่วยเหลือในการจัดทำโครงการในลักษณะเดียวกันกับโรงเรียนหลายแห่งในประเทศไทย ทั้งพื้นที่ในเมืองและพื้นที่ชนบทอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งกิจกรรมในประเทศไทยมีการใช้เครื่องมือเท่าที่จำเป็น นอกเหนือจากนี้นักเรียนจะต้องลงมือปฏิบัติเองภายใต้การดูแลของครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเสริมสร้างโภชนาการที่ดี ทางอาหารของนักเรียนและปลูกฝังความรับผิดชอบและสร้าง

ทักษะด้านเกษตรกรรม นอกจากนี้ รัฐมนตรีฯ ยังกล่าวชื่นชมโรงเรียนที่มีแนวทางในการบริหารจัดการโครงการและการร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนซึ่งทำให้นำไปสู่ความสำเร็จ และกล่าวย้ำว่าจากการหารือข้อราชการกับรัฐมนตรีฯ ทิมอร์ฯ โดยประเทศไทยพร้อมสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ติมอร์ฯ ในลักษณะการให้ทุนการศึกษาและการพัฒนาครู ในโอกาสนี้ รัฐมนตรีฯ ได้ไปเยี่ยมชมบริเวณแปลงผักที่ปรับใหม่ด้านหลังโรงเรียนแห่งนี้สำหรับการปลูกผักสวนครัวครั้งใหม่ นอกจากนี้ ยังได้มีโอกาสพบปะและทักทายกับนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา Acanuno Primary School ซึ่งเป็นสถานศึกษาอีก ๑ แห่ง ในโครงการของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ด้วย

๓. การเยี่ยมชมสถาบันฝึกอบรมครู National Institute for Training of Teachers and Education Professionals (INFORDEPE) ในบ่ายวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๙

Mr. Deolindo da Cruz (นายดีโอลินโด ดา ครูซ) ประธานสถาบัน INFORDEPE ได้กล่าวต้อนรับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทยและประธานสภาซีเมค โดยยินดีที่คณะผู้บริหารของไทยให้เกียรติมาเยี่ยมชมสถาบันฯ พร้อมทั้งนำเสนอโครงสร้างและการดำเนินงานของสถาบันในภาพรวม ซึ่ง INFORDEPE เป็นสถาบันภายใต้การกำกับของกระทรวงศึกษาธิการของติมอร์ เลสเต ก่อตั้งเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๕๔ ซึ่งก่อน

หน้านี้อได้เปิดสอนระดับขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ภาษาเคมี และชีววิทยา ต่อมาด้านการฝึกอบรมทางด้านแบบมืออาชีพในเรื่องการสอนภาษา จริยธรรม วิทยาศาสตร์และการ

ครูประจำการ และการติดตามประเมินผล กับองค์กรระหว่างประเทศ เช่น ซีมีโอ ยูนิเซฟ ยูเนสโก เป็นต้น สถาบันฯ ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมครูให้มีคุณภาพ การสร้างนวัตกรรมการสอน และการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เศรษฐกิจของชาติ เอกราช และความเป็นอธิปไตย อย่างไรก็ตาม สถาบันฯ ยังประสบปัญหาจากการดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมหลายประการ อาทิ การขาดแคลนวิทยากรฝึกอบรมจากต่างประเทศในโรงเรียนอาชีวศึกษา การใช้ภาษาอังกฤษและภาษาโปรตุเกสในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ห้องสมุดโรงเรียนไม่เพียงพอต่อการรองรับการศึกษาในทุกระดับชั้น การขาดแคลนศูนย์ฝึกอบรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนอาชีวศึกษา และครูขาดทักษะด้าน IT ดังนั้น จึงขอรับความช่วยเหลือจากประเทศไทยในเรื่องข้างต้นด้วย

ปริญญาตรีสาขาการศึกษา โปรตุเกส ฟิสิกส์ คณิตศาสตร์ ได้ดำเนินกิจกรรมโดยมุ่งเน้นวิชาการเพื่อพัฒนาครู ทักษะความรู้เกี่ยวกับ รวมทั้ง ความรู้เชิงเรียนการสอน การฝึกอบรมพัฒนาด้านการวิจัย และผ่านการดำเนินความร่วมมือ

นอกจากนี้ สถาบันฯ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากศูนย์พัฒนาการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (Center for the Study of Science and Mathematics: SESIM) ในการจัดกิจกรรม ฝึกอบรมและสัมมนาที่หลากหลายในโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยศูนย์ SESIM เป็น หน่วยงานภายใต้คณะกรรมการแห่งชาติของยูเนสโกแห่งติมอร์ เลสเต ซึ่งเป็นองค์กรกึ่งภาครัฐที่มุ่งดำเนินงาน

เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์ ผ่านการจัดฝึกอบรมครู การพัฒนา หลักสูตรและการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร โดยนำ แนวทางการจัดการเรียนการสอนสะเต็มศึกษาเข้ามา ประยุกต์ใช้เพื่อให้ได้มาตรฐานเทียบเท่ากับมหาวิทยาลัย นานาชาติ สำหรับความร่วมมือจากซีมีโอนั้น ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการพัฒนา คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ของซีมีโอ (ซีมีโอเคทีทางด้านวิทยาศาสตร์

และคณิตศาสตร์ของซีมีโอ) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการศึกษาศาสตร์และ คณิตศาสตร์ของซีมีโอ (ซีมีโอเรคแคม) ประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ด้วย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทยและประธานสภาซีเมค กล่าวขอบคุณสถาบันฯ ที่ให้การต้อนรับอย่างอบอุ่นพร้อมทั้งชื่นชมการดำเนินงานของสถาบันฯ ที่ผ่านมา และจากการเข้าพบรัฐมนตรีฯ

ติมอร์ฯ ประเทศไทยยินดีให้การสนับสนุนการ ดำเนินความร่วมมือและช่วยเหลือติมอร์ฯ ให้มากขึ้น ในเรื่องการพัฒนาครู และในฐานะประธานสภาซีเมค รัฐมนตรีฯ ได้มอบหมายให้ผู้อำนวยการสำนักงาน เลขาธิการซีมีโอหารือในรายละเอียดเพื่อให้ ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความประสงค์ ของสถาบันฯ เช่น การพัฒนาครูด้านเทคนิคและ อาชีวศึกษาเพื่อสร้างทักษะความเป็นมืออาชีพ และ ด้าน IT เป็นต้น ทั้งนี้ ยังได้ชี้แนะแนวทางแก่สถาบันฯ ซึ่งเป็นสถาบันพัฒนาครูแห่งเดียวในติมอร์ โดยอาจนำโมเดลของสิงคโปร์มาประยุกต์ใช้ เพื่อการพัฒนาครูที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานด้วย

๔. การเยี่ยมชมหอจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์การต่อต้านของชาวติมอร์ (Timorese Resistance Archive & Museum) และอนุสรณ์สถานสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น พอลที่ ๒ (Pope John Paul II Memorial)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไทยและ ประธานสภาซีเมค พร้อมคณะผู้บริหารระดับสูง เยี่ยมชมหอจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์การต่อต้าน ของชาวติมอร์ฯ ในกรุงดิลี ซึ่งทำให้ได้ทราบเกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ของติมอร์ เลสเต และความเสียสละ ของคนรุ่นก่อนที่สละชีวิตเพื่อเอกราช ตัวอาคาร ปรับปรุงซ่อมแซมมาจากศาลเก่าสมัยโปรตุเกส

ปกครองเกาะติมอร์ และเปิดใช้เป็นพิพิธภัณฑ์เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ พื้นที่จัดแสดงแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ นิทรรศการถาวร และนิทรรศการหมุนเวียน โดยสิ่งที่นำมาจัดแสดงมีทั้งสิ่งของและภาพถ่ายเหตุการณ์สำคัญทาง

การเมือง บุคคล ชนเผ่า บ้านเรือน และวัฒนธรรมประจำชาติ นอกจากนี้ รัฐมนตรีฯ ยังได้เยี่ยมชมอนุสรณ์สถานสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ ๒ ซึ่งมีความหมายเชิงสัญลักษณ์แห่งเสรีภาพ เป็นรูปปั้นในท่ายืนมือชี้ฟ้าบนพื้นที่เป็นเขาของกรุงดิลีทางทิศตะวันตกของชายฝั่ง Tasitolu มีขนาดความสูง ๖ เมตร ทำด้วยบรอนซ์ สร้างขึ้นเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑ และการมาเยือนติมอร์ เลสเต โดยองค์สมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความหวัง พลังใจ และเป็นปัจจัยที่เร่งให้เกิดการประกาศอิสรภาพของติมอร์ฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕

๕. ข้อเสนอเพื่อปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อกระทรวงศึกษาธิการไทย

๕.๑ การพัฒนาและฝึกอบรมครู การจัดศึกษาดูงาน รวมถึงการสนับสนุนความร่วมมือในการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และบุคลากรทางการศึกษาแก่ติมอร์ เลสเต ซึ่งจะเป็นแนวทางในการสร้างความร่วมมือและความเข้มแข็งของประเทศร่วมกัน ภายใต้การสนับสนุนของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๕.๒ การสนับสนุนทุนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการแลกเปลี่ยนนักศึกษา อาจารย์ นักวิจัย และบุคลากรทางการศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยและติมอร์ เลสเต ในประเด็นและสาขาที่มีความสนใจและเป็นผลประโยชน์ร่วมกัน ภายใต้การดำเนินงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๕.๓ การใช้ประโยชน์จากครูผู้รับรางวัลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาของติมอร์ เลสเต เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางปฏิบัติที่ดี โดยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนให้เข้ากับบริบทของไทย ภายใต้การดำเนินงานร่วมกับสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

๕.๔ การยกย่องบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษา (MOU) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินความร่วมมือระหว่างไทย-ติมอร์ เลสเต ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และองค์กรหลัก/หน่วยงานด้านการศึกษาในสังกัด

กลุ่มความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศระดับภูมิภาค
สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
มิถุนายน ๒๕๕๙